

El Puig (jaciment)

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Masia el Puig, al sector sud-oest del terme de Galers
Emplaçament: Des del nucli de Galera camí direcció N-E i, passada la masia de la Roca, seguir uns 800 m
Alçada: 423

Coordenades:

Latitud: 41.92328
Longitud: 1.89798
UTM Est (X): 408623
UTM Nord (Y): 4641845

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 315
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle: IX-X
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Restes constructives en estat d'abandó, resta del jaciment en estat de conservació desconegut

Protecció: Inexistent
Número inventari: CCAA 14212

Generalitat i altres inventaris

Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08089A003001120000YG
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 13/11/2018 - 01:00

Descripció

Jaciment d'època alt-medieval que podria incloure les restes d'un dipòsit o, tal vegada, una possible torre de defensa, però les dades conegudes no són suficients per afirmar-ho. De fet, és conegut tan sols a partir de troballes superficials, fruit d'una recerca universitària portada a terme l'any 2002. Les restes es troben uns 30 metres al nord del mas el Puig. En aquest indret s'hi van recollir una cinquantena de fragments de ceràmiques que es podrien datar entre els segles IX-X. Concretament, ceràmiques grolleres de coccio oxidada, reductora o òxido-reductora. També s'hi ha localitzat, en la zona lliure de vegetació, ceràmica vidrada i una estructura soterrada semicircular d'uns sis metres de diàmetre, feta amb pedra irregular lligada amb morter de calç. L'interior d'aquesta estructura s'ha buidat de terra i, en la seva part nord, sembla destruïda. Per les seves característiques té l'aspecte d'un dipòsit o bassa de forma més o menys circular. Els investigadors, però, sostenen que també podria tractar-se del basament d'una torre. Tanmateix, cal dir que la ceràmica alt-medieval trobada en aquest lloc podria correspondre als antecedents del mas que està situat ben al costat i que és d'origen medieval.

Història

Cap a finals del segle X aquest indret està documentat com a "Podio Calath", un topònim que podria indicar una torre en un puig. Però no coneixem cap referència documental posterior d'aquesta possible torre. En canvi, sí que està documentat el mas el Puig.

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, el mas el Puig ja existia al segle XIV. Concretament, en un document de 1362 apareix amb el nom llatinitzat de Podio, i l'hereu era un tal Francesc. El mas formava part de la parròquia de Sant Pere de Monistrol. Ja al segle XVII, segons un capbreu del castell de Gaià de 1692-93 apareix amb el nom de Puig de Sant Pere, i l'hereu era Jacint Genescar. No tenia cap mas secundari i pagava un cens de cinc sous. Al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de l'any 1883, el Puig consta com a mas depenent del Genescà. Aleshores les seves terres ocupaven una superfície de 88,39 ha, de les quals 65,54 ha eren conreades per parcers; concretament per 24 parcers. Ja al segle XX, la propietat del Puig ha passat per diferents mans fins que, entorn de l'any 2000, van comprar la masia els actuals propietaris, que són dos germans. Antigament la casa era habitada per masovers: una família de cognom Puig i, entorn dels anys 1950, hi va viure un matrimoni (Ramon i Xaviera) amb una filla.

L'any 2002 es va realitzar una campanya de prospecció en diversos municipis del Bages dins el projecte anomenat "Prospeccions als Monistrols del Bages", amb l'objectiu d'aclarir l'origen del topònim Monistrol i verificar si aquests llocs eren inicialment de punts de vigilància d'època islàmica. El director fou Ramon Martí, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Els investigadors, atrets pel topònim "Podio Calath", van fer una petita prospecció en aquest indret i van recollir-hi fragments de ceràmica alt-medieval, els quals no van aportar cap indicatiu que confirmés una datació d'època islàmica.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 66, 84.

MARTÍ, Ramon (2002). Prospeccions als Monistrols del Bages; Memòria inèdita del projecte (consultable a l'Arxiu del Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya, núm. Reg. 5028).

